

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum gradus prophetiæ distinguantur secundum visionem imaginariam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

qua res sit imaginabilis per suam essentiam, sicut per suam essentiam intelligibilis. Imaginatio. n. nō est nisi de rebus materialib. Nec tamē potest imaginatio aliqd recipere nisi sine materia, vnde semper necesse est, quod imaginatio sit alicuius non per essentia suam, sed per suam similitudinem. Intellectus vero immaterialiter recipit, & eo cognoscuntur non solum materialia, sed immaterialia: vnde & quedam cognoscuntur ab eo p̄ essentia; quedam autem per similitudinem. Ad rationes vero quæ in contrarium obijciuntur de facili patet responsio, s̄m hoc quod falsum concludunt.

ARTICVLVS XIII.

Utrum gradus prophetie distinguantur secundum imaginariam visionem.

2. 2. q. 174. art. 3.

TERTIO DECIMO quaeritur, vtrum gradus prophetie distinguantur secundum visionem imaginariam. Et videtur quod sic, Nobilior. n. est prophetia vbi est nobilior prophetata rei acceptio: sed quandoq; acceptio rei prophetata est per visionem imaginariam. ergo possunt gradus prophetie distinguari penes visionem imaginariam.

¶ 1. Præter. Perfectius medium cognoscendi facit perfectiorem cognitionem, & exinde est scientia opinione perfectior: sed similitudines imaginariæ sunt medium cognoscendi in prophetia. ergo vbi est nobilior imaginaria visio, est altior prophetie gradus.

¶ 2. Præter. In omni cognitione, quæ est per similitudinem, vbi est expressior similitudo est perfectior cognitio: sed figuræ imaginatæ in prophetia sunt similitudines rerum de quibus fit reuelatio prophetie. ergo vbi est perfectior imaginaria visio, est altior prophetie gradus.

¶ 3. Præter. Cum lumen propheticum descendat ab intellectu in imaginationem, quāto est perfectius lumen in intellectu propheta, tanto est perfectior imaginaria visio. ergo diuersi gradus imaginariæ visionis demonstrant diuersos gradus intellectuales visionis: sed vbi est perfectior intellectualis visio, est perfectior prophetia. ergo & secundum imaginariam visionem gradus prophetie distinguuntur. Sed dicendum, quod diuersitas visionis imaginariæ non distinguit speciem prophetie, & ideo nec secundum ipsam gradus prophetie distinguuntur.

¶ 4. Præter. Magis & minus non diuersificant speciem: sed intellectualis visio non distinguitur in prophetis, nisi secundum lumen propheticum perfectius, & minus perfecte receptum. ergo differentia visionis intellectualis non diuersificat speciem prophetie. ergo nec gradus secundum responsum prædictam, & sic non essent in prophetia alii qui gradus, si nec secundum visionem intellectiuam nec secundum imaginariam distinguuntur. Relinquitur ergo gradus prophetie distinguuntur, secundum imaginariam visionem.

SED CONTRA, Visio imaginaria non facit prophetam, sed solum intellectualis. ergo nec secundum eam gradus prophetie distinguuntur.

¶ 1. Præter. Illud quod distinguitur per se, distinguitur penes id, quod est ei formale: sed in prophetia intellectualis visio est formalis, imaginaria vero quasi materialis. ergo gradus prophetie distinguuntur secundum

In 4. argum. positam.

intellectualem, & non s̄m imaginariam visionem.

¶ 2. Præter. Imaginaria visio in eodem propheta pluries variatur, quia quandoq; hoc modo relationem accipit, quandoq; illo. ergo non videtur quod secundum imaginariam visionem possint gradus prophetie distinguari.

¶ 3. Præter. Sicut se habet scientia ad res scitatas, prophetia ad res prophetatas: sed scientia distinguitur s̄m res scitatas, vt dicitur in 3. de Anima. ergo & prophetia secundum res prophetatas, & non secundum imaginariam visionem.

¶ 4. Præter. Secundum glossam in principio Præter, prophetia consistit in dictis & factis, somniis, & visionibus, nō ergo debent magis prophetie gradus distinguari s̄m imaginariam visionem ad quam primo visio & somnium, quam secundum dicta & facta.

¶ 5. Præter. Etiam miracula ad prophetiam referuntur: vnde Moyses cū a Dño mitteretur petiuit signa: Exo. 3. & in Pla. 73. dicit. Signa nostra nō uiderunt. ergo nō magis debent distinguari prophetie gradus secundum imaginariam visionem, quam secundum signa.

RESPON. Dicendum, quod quando ad aliquid constitutum duo concurrunt, quorum vtrum est alio principalius, in eo quod ex eis constituitur potest gradus comparationis attendi, & secundum id, quod est principale, & secundum id, quod est secundarium. Sed excessus eius secundum quod est principale ostendit eminentiam simpliciter, ex quo vero eius secundum quod est secundarium ostendit eminentiam secundum quid, & non simpliciter, nisi s̄m quod excessus in eo, quod est secundarium, est signum excessus in eo quod est principale, sicut ad meritum humanum concurret charitas quasi principale, & opus exterius quasi secundarium: meritum autem simpliciter loquendo, in respectu præmij essentialis iudicatur maius, quod ex maiori charitate procedit, magnitudo vero operis facit maius meritum s̄m quod attenditur respectu alicuius præmij accidentalitatis, non autem simpliciter, nisi in quantum demonstrat magnitudinem charitatis, s̄m id, quod Gregorius dicit, amor Dei operatur magna si est. cum ergo ad prophetiam concurrat intellectualis visio quasi principalis, & imaginaria quasi secundaria, gradus prophetie et simpliciter iudicandus eminentior ex eo quod est visio intellectualis est eminentior: ex eminentia vero imaginariæ visionis ostenditur eminentior gradus prophetie s̄m quid, & non simpliciter, nisi in quantum perfectio imaginariæ visionis demonstrat perfectionem intellectuales. Ex parte autem intellectuales visionis non possunt accipi aliqui determinati gradus: quia plenitudo intellectuales luminis non manifestatur, nisi per aliqua signa vnde de penes illa signa oportet distinguere gradus prophetie. Sic ergo possunt distinguari gradus prophetie s̄m quatuor. primo s̄m ea, requiruntur ad prophetiam. Est autē duplex actus prophetie: scilicet, & denuntiatio. Ad visionem autem requiruntur duo, iudicium, quod est secundum intellectum, & acceptio, quæ est quandoq; secundum intellectum, quandoq; secundum imaginationem. Ad denuntiationem requiritur aliquid ex parte denuntiantis, s̄m quedam audacia ut aliquis non timeatur loqui veritatem propter aduersarios uentis, s̄m id quod Dominus dixit ad Ezech. Ezech. 3. Dedi faciem tuam ualentiorum faciebatur eorum, & si ontem tuam duriorum frontibus eorum: & sequitur, Ne timeas eos, neq; metuas a facie eorum. Aliud

Aliud autem requiritur ex parte rei denuntiatae, scilicet signum, per quod veritas rei denuntiatae demonstratur. unde & Moyses a Deo signum accepit ut ei crederet. Sed quia denuntiatio in prophetia non principaliter, sed consequenter se habet in prophetia, ideo in finis gradus prophetiae est in eo, in quo inuenitur quaedam audacia, vel promptitudo ad aliquid dicendum vel faciendum, sine hoc quod ei reuelatio fiat. sicut si dicamus aliquem gradum prophetiae fuisse in Sansone, largo modo accipiendo prophetiam, secundum quod omnis supernaturalis influxus ad prophetiam reducitur. Secundus vero gradus erit in eo, qui habet visionem intellectualem tantum secundum iudicium, ut in Salomone. Tertius vero in eo, qui habet intellectualem visionem cum imaginaria, ut in Esaiâ, & Hieremia. Quartus vero in eo, qui habet visionem intellectualem plenissimam quantum ad iudicium, & quantum ad acceptionem, sicut in Dauid. Secundo possunt distinguere gradus prophetiae ex dispositione prophetatis. Et sic, cum prophetia fiat in somnio, & visione vigiliae, ut dicitur Numeri 11. perfectior est gradus prophetiae, quae est in vigilia, quam quae est in somnio, quia intellectus est melius dispositus ad iudicandum, tum quia euocatio a sensibilibus, non est facta naturaliter, sed ex intentione perfecta interiorum virium ad ea, quae diuinitus demonstrantur. Tertio ex modo accipiendi, quia quanto expressius significat res prophetata, prophetiae gradus est sublimior: nulla autem signa aliquid expressius significant quam verba, & ideo altior gradus prophetiae est, quando percipiuntur verba expressis designantia rem prophetatam, sicut de Samuele legitur primi Regum tertio, quam quae demonstrantur aliqua figurae, quae sunt aliarum rerum similitudines, ut olla successa ostensa est Hieremia. Hierem. 1. ex hoc. n. manifeste ostenditur, quod lumen prophetici magis in somno vigore percipitur, quando secundum expressior similitudinem res propheticae demonstrantur. Quarto ex parte eius quod reuelationem facit: eminentior. n. gradus prophetiae est quando videtur ille qui loquitur, quam quando verba audiuntur tantum, siue sit in somnio, siue sit in visione: quia ostenditur, quod magis accedit propheta ad cognitionem eius qui reuelat. Quando vero videtur ille, qui loquitur, altior gradus prophetiae est quando videtur in specie angelici, quam quando videtur in specie hominis, & adhuc eminentior si videatur in figura Dei, sicut Esai. 1. Esaias vidit Deum sedentem. Cum. n. prophetiae reuelatio a Deo descendat in angelum, & ab angelo in hominem, tanto ostenditur plenior prophetiae receptio, quanto magis acceditur ad primum principium prophetiae. Rationes illae, quae ostendunt, quod gradus prophetiae distinguuntur secundum imaginariam visionem concedenda sunt secundum modum praedictum. Nec hoc dicendum est, quod diversitas gradus distinctionem exigit speciei.

AD RATIONES vero quae sunt in oppositum, per ordinem respondendum est. Ad quarum etiam primam patet responsio ex dictis.

AD SECUNDAM dicendum, quod quoniam aliquid distinguitur secundum speciem, oportet quod fiat distinctio secundum id, quod est formale. Sed si fiat distinctio graduum in eadem specie potest esse secundum id, quod est materiale, sicut animal distinguitur per masculinum & femininum, quae sunt differentiae materiales, ut in 10. Metaphy. dicitur.

AD TERTIAM dicendum, quod cum lumen propheticum non sit aliquid immanens prophetiae,

A Sed sit quasi quaedam passio transiens, non oportet ut propheta semper sit in eodem gradu prophetiae, immo quandoque fit ei reuelatio secundum unum gradum, quandoque secundum alium.

AD QVARTVM dicendum, quod cum aliqua nobiliora quandoque minus perfecte cognoscatur, sicut cum de diuinis habetur opinio, & de creaturis scientia, non potest ex reb. prophetatis gradus accipi prophetiae, & praecipue cum ea quae sunt denuntianda prophetiae reuelantur, secundum quod exigit eorum dispositio, propter quos prophetia datur. potest tamen dici quod secundum res prophetatas gradus prophetiae distinguuntur, sed tamen propter nimiam rerum reuelatarum diuersitatem, non possunt secundum hoc aliqui gradus determinati prophetiae assignari, nisi forte in genere, ut si dicatur, quod cum reuelatur aliquid de Deo est eminentior gradus, quam cum reuelatur de creaturis.

AD QVINTVM dicendum, quod dicta, & facta quae ibi tangunt non pertinent ad reuelationem prophetiae, sed ad denuntiationem quae fit secundum dispositionem eorum quibus denuntiatur. Unde secundum hoc, non possunt gradus prophetiae distinguere.

AD SEXTVM dicendum, quod gratia signorum est differens a prophetia. Potest tamen reduci ad prophetiam secundum hoc quod per signa veritas prophetiae demonstratur. Unde & gratia signorum quantum ad hoc est potior quam prophetia, sicut & scientia, quae demonstrat propter quid est potior quam scientia, quae dicit quia. Et propter hoc prima Corinth. 12. praemittitur gratia signorum gratiae prophetiae. Unde & ille propheta est excellentissimus, qui etiam signa facit, habens reuelationem propheticam. Si autem signa faciat sine reuelatione prophetica, & si forte sit dignior simpliciter, non tamen est dignior quantum pertinet ad rationem prophetiae, sed sic computabitur talis in infimo gradu prophetiae, sicut ille qui habet audaciam tantum ad aliquid faciendum.

ARTICVLVS XIII.
Vtrum Moyses fuerit excellentior omnibus alijs prophetis.

QVARTODECIMO quaeritur, vtrum Moyses fuerit excellentior alijs prophetis. Et videtur quod non, quia ut dicit Gregorius, per successiones, & incrementa temporum creuit diuinae cognitionis augmentum.

¶ 2 Praet. glossa dicit in principio psalterij, Dauid propheta fuit excellentissimus. ergo Moyses non fuit excellentissimus.

¶ 3 Praet. Maiora miracula facta sunt per Iosue qui fecit stare solem & lunam, Iosue 10. quam per Moysen, & similiter per Esaiam, qui fecit solem retrocedere. Esai. 38. ergo Moyses non fuit prophetarum maximus.

¶ 4 Praet. Ecel. 48. dicitur de Helia. Quis poterit tui similiter gloriari, qui sustulisti mortuum ab inferis, &c. & sic idem quod prius.

¶ 5 Praet. Math. 11. dicitur de Ioan. Inter natos mulierum, &c. ergo nec Moyses fuit eo maior, & sic idem quod prius.

SED CONTRA, est quod dicitur Deut. vlt. Non surrexit propheta ultra in Israel sicut Moyses.

¶ 2 Praet. Num. 12. dicitur. Si quis fuerit inter vos propheta Domini in somnio aut visione loquar ad eum: an non talis seruus meus Moyses, qui in omni domo mea fidelissimus est. Ex quo patet, quod ipse alijs prophetis praefertur.

RESPON.

1. 2. q. 174. artic. 4. Homil. 16. in Eze. a med.